

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 345/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej obchodnou spoločnosťou I., s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát Mgr. I. L., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 NcC 14/2011-185 z 29. marca 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. júna 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 NcC 14/2011 z 29. marca 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka je v postavení žalovanej účastníčkou súdneho konania vo veci ochrany kolektívnych práv spotrebiteľov začatého na návrh Z. a ďalších štyroch fyzických osôb (ďalej len „žalobcovia“). Zo sťažnosti vyplýva, že návrh žalobcov bol podaný na Okresnom súde Galanta (ďalej aj „okresný súd“) a na základe námietky sťažovateľky miestnej nepríslušnosti okresného súdu bola vec postúpená Okresnému súde Bratislava I, ktorý však s postúpením veci vyjadril svoj nesúhlas a spis predložil krajskému súdu na rozhodnutie podľa § 105 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Krajský súd ako súd nadriadený Okresnému súde Bratislava I napadnutým uznesením rozhodol tak, že ako miestne príslušný súd na konanie v sťažovateľkinej veci určil Okresný súd Galanta.

Podanú sťažnosť sťažovateľka odôvodnila predovšetkým tým, že pre *„správne posúdenie veci je významnou skutočnosť spät'vzatia Žaloby žalobkyne v V. rade B. K. dňa 27.04.2010. Okresný súd v Galante napriek výslovnej povinnosť zastaviť konanie vo veci žalobkyne v V. rade v zmysle § 96 ods. 1 OSP, takto neučinil a i v tejto časti veci pokračoval v konaní. ... Nakoľko žalobkyňa v V. rade, B. K., vzala svoj návrh v celom rozsahu späť a požiadala o zastavenie konania a nakoľko sťažovateľ so späťvzatím súhlasil, a rovnako požiadala súd o zastavenie konania, sťažovateľ má za to, že Okresný súd Galanta porušil svoju povinnosť zastaviť konanie v časti týkajúcej sa osoby žalobkyne v V. rade podľa § 96 ods. 1 OSP.*

Z obsahu žaloby je zrejmé, že táto obsahuje viacero žalobcov a petitov, a teda viacero samostatných právnych vecí... Podľa konštantných záverov odbornej literatúry... základnou podmienkou pre spojenie vecí je, že môžu byť prejednávané na rovnakom súde z hľadiska vecnej a miestnej príslušnosti...

Okresný súd Bratislava I. vo svojom Nesúhlase s postúpením veci zo dňa 25.02.2011 uviedol názor, že ak sa navrhovatelia (spotrebiteľia) domáhajú nárokov spoločnou žalobou, je možné podať v zmysle § 87 písm. f) OSP takúto žalobu v mieste

bydliska ktoréhokol'vek z týchto navrhovateľov. Sťažovateľ má za to, že miestnu príslušnosť súdu je nutné posudzovať pre každého žalobcu -spotrebiteľa zvlášť - nie je možné vyberať si medzi súdmi príslušnými pre bydliská všetkých žalobcov jednej spoločnej žaloby. Tento záver vyplýva zo znenia § 87 písm. f) OSP, ktoré vzťahuje miestnu príslušnosť k bydlisku (konkrétneho) spotrebiteľa pri spore týkajúcom sa (konkrétnej) spotrebiteľskej zmluvy....

Takáto možnosť sa tak nevzťahuje na prípad, keď väčší počet žalobcov podáva jednu spoločnú žalobu proti jednému žalovanému. Pre konkrétneho spotrebiteľa sa rozsah miestne príslušných súdov vo veci spotrebiteľskej zmluvy nerozšíri tým, že iný navrhovateľ (spotrebiteľ) má v úmysle podať žalobu voči rovnakému odporcovi - každý spotrebiteľ musí miestnu príslušnosť súdu v zmysle § 87 písm. f) OSP posudzovať podľa svojho bydliska. Preto v prípade spoločnej žaloby žalobcov v II. až V. rade musí byť žaloba podaná na súde, ktorý je miestne príslušný u všetkých navrhovateľov zároveň. Hypotéza normy v zmysle § 11 ods. 2 OSP - „ak je miestne príslušných niekoľko súdov“ tak nie je v prípade predmetnej spoločnej Žaloby naplnená, keďže jednotliví spotrebiteľia majú bydliská v rozličných okresoch - príslušným je jediný súd, a to ten, v ktorého obvode má sídlo odporca.

O vyššie uvedenom svedčí i samotný zmysel ustanovenia § 87 písm. f) OSP, ktorým je zlepšenie postavenia spotrebiteľa v súdnych konaniach... Toto ustanovenie zvýhodňuje spotrebiteľa tým, že spotrebiteľ nemusí osobne dochádzať k súdnym pojednávaniam, ktoré sa odohrávajú na vzdialenom všeobecnom súde odporcu, ale takéto konanie prebieha priamo na súde v okrese (kraji) bydliska tohto spotrebiteľa. Ak by však bola miestna príslušnosť súdu určená podľa bydliska iného spotrebiteľa, než je navrhovateľ sám, dochádza k popretiu celého zmyslu tohto ustanovenia (a to zvlášť v prípade, keď ide o súd v bydlisku spotrebiteľa, ktorý svoj žalobný návrh vzal späť) keďže navrhovateľ by musel napriek veľkej vzdialenosti dochádzať k súdu nachádzajúcemu sa v inom okrese (napr. vzdialenosť medzi bydliskom žalobkyne v III. rade v R. a Okresným súdom v Galante je 210 km).“.

Sťažovateľka je toho názoru, že napadnuté uznesenie krajského súdu je „v extrémnom rozpore so skutkovým stavom veci“, keďže krajský súd nepostupoval

v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a tak porušil ňou označené základné právo, a napadnuté uznesenie je arbitrárne, pretože sa krajský súd vôbec nezaoberal jej argumentmi uvedenými v jej vyjadrení. Krajský súd mal pochybiť tým, že pri určení príslušnosti súdu vychádzal len zo žalobného návrhu žalobcov, dostatočne neodôvodnil napadnuté uznesenie, a tak porušil aj princíp právnej istoty.

Sťažovateľka na základe uvedeného ústavnému súdu navrhla, aby vo veci vydal takéto rozhodnutie:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 3NcC 14/2011 z 29. marca 2011 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 3NcC 14/2011 z 29. marca 2011 sa zrušuje a vec sa Krajskému súdu v Bratislave vracia na ďalšie konanie.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, IV. ÚS 136/05).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že žalobcovia v prvom až piatom rade sa proti sťažovateľke domáhali na okresnom súde „ochrany kolektívnych práv spotrebiteľov“. Okresný súd vec postúpil Okresnému súdu Bratislava I, ktorý vyjadril nesúhlas s postúpením veci a predložil ju na rozhodnutie o miestnej príslušnosti krajskému súdu.

Krajský súd rozhodol, že „miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7C/230/2010 je Okresný súd Galanta“.

Sťažovateľka nesúhlasí s rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 3 NcC 14/2011 z 29. marca 2011, pretože ako nadriadený súd nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a rozhodol v „extrémnom rozpore

so skutkovým stavom veci“. Rozhodnutie je podľa nej tiež arbitrárne, čím bolo porušené jej označené základné právo podľa ústavy a právo podľa dohovoru. Takisto krajský súd nedal odpoveď na argumenty sťažovateľky, ktoré predniesla v jej vyjadrení k nesúhlasu s postúpením veci.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

Ústavný súd teda nemá pozíciu opravnej inštancie voči rozhodnutiam všeobecných súdov a ani nenapráva ich skutkové alebo právne výstupy, ak sa zakladajú na konkrétnych faktoch a sú aj dostatočne odôvodnené v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov.

Z uvedeného vychádzal ústavný súd aj pri ústavnej kontrole uznesenia krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu rozhodnutie krajského súdu je zdôvodnené síce stručne, avšak primeraným a dostatočným spôsobom, keď krajský súd aplikoval na danú vec ustanovenia procesného kódexu (Občianskeho súdneho poriadku).

V odôvodnení krajský súd uviedol: *„V prejednávanej veci ide o spor zo spotrebiteľských zmlúv. Miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci je buď všeobecný súd žalovaného, ktorým je Okresný súd Bratislava I (§ 84 v spojení s § 85 ods. 2 O.s.p.), alebo súd, v obvode ktorého majú žalobcovia 2/ až 5/ ako spotrebiteľia bydlisko (§ 87 písm. f/ O.s.p.). Ide tu o príslušnosť danú na výber. Žalobcovia teda mohli podať žalobu na Okresný súd Bratislava I, alebo na Okresný súd Skalica, alebo na Okresný súd Ružomberok, alebo na Okresný súd Martin, alebo na Okresný súd Galanta. Vybrali si Okresný súd Galanta a tento súd je preto miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie predmetnej veci. Na tomto závere nič nemení ani to, že žalobkyňa 5/ vzala žalobu podaním z 26. 4. 2010 (č. 1. 96) späť. Miestna príslušnosť sa totiž určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia (§ 11 ods. 1 druhá veta O.s.p.).“*

Vychádzajúc z uvedeného krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie s odvolaním sa na príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú otázku miestnej príslušnosti, t. j. na základe aktuálnej platnej právnej úpravy. Vychádzal zo skutočnosti, že po doručení návrhu na začatie konania okresný súd začal vo veci konať a bez ohľadu na to, že žalobkyňa v piatom rade vzala žalobu späť, príslušnosť bola určená podľa okolností, ktoré tu boli v čase začatia konania.

V každom prípade tento postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom

právnych názorov krajského súdu. Ústavný súd aj keby nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom nemožno považovať za arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený či inak jeho účinky za nezlučiteľné s príslušnou ústavnou úpravou ľudských práv a základných slobôd alebo ich úpravou v označenom článku dohovoru.

Ústavný súd nezistil v odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajského súdu žiadnu skutočnosť signalizujúcu, že by krajský súd postupoval svojvoľne a bez opory v zákone. Uznesenie krajského súdu je náležité odôvodnené príslušnými ustanoveniami relevantnej právnej úpravy, a preto je podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľné.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v celom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2011